

Kissné Dr. Zsámboki Réka¹

Az Óvodapedagógus szak képzési tartalmai a partnerintézmények véleményének tükrében

I. A kutatás célja

A Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar 2021-ben felülvizsgálja tanterveit, melynek keretében a Nemzeti Pedagógus Kar Óvodai Szakmai Tagozatának együttműködésével kutatást végeztünk a gyakorlatban dolgozó óvodapedagógusok körében. A vizsgálat egyik fontos eleme volt a köznevelési partnerek, az óvodában dolgozó vezetők és pedagógusok véleményének összegyűjtése a pedagógusjelöltek elméleti és módszertani felkészültségéről, a velük szemben megfogalmazott elvárásokról, a képzési és kimeneti követelményekről, az általuk megismert képzési programokról. Kérdőívünket az óvodavezetőknek címeztük, azonban felhívtuk a figyelmüket arra, hogy a kitöltés során a nevelőtestület, a pedagógus kollégák meglátásait is közvetítsék felénk. A kapott eredmények elemzését követően szeretnénk az óvodapedagógus-képzésünk hatékonyságát növelő új, innovatív elemeket és tartalmakat beépíteni a 2022-ben megújuló tanterveinkbe.

II. A kutatás menete, módszere és a vizsgált minta bemutatása

Kérdőívünket a Nemzeti Pedagógus Kar Óvodai Szakmai Tagozatának elnökségének segítségével, Google űrlap formájában terjesztettük 2021 októberében. Kérdőívünk összesen 20 kérdést tartalmazott, melyből 14 nyílt végű volt. A nyílt végű kérdések alkalmazásával szerettük volna biztosítani a minél szélesebb körű nézőpontokra kiterjedő, szabad és önálló véleményalkotást. A kutatási eredmények feldolgozása során a nyílt végű kérdésekre adott válaszokat kvalitatív és kvantitatív tartalomelemzés módszerével kategóriákba rendeztük.

Vizsgálatunk során célzott mintavételt alkalmaztunk, melynek keretében a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar tágabb beiskolázási körzetéhez tartozó 9 megyében működő óvodákat szólítottuk meg. **Az első kérdéscsoport** az intézmény földrajzi helyzetére vonatkozott. A kutatási időszakban összesen 83 óvoda töltötte ki a kérdőívünket. Az intézmények területi eloszlása alapján elmondható, hogy a válaszadó óvodák fele (49%) Pest megyében és Budapesten, 13%-a Győr-Moson-Sopron megyében, 11%-a Komárom-Esztergom megyében, 10%-a Fejér megyében, 7%-a Somogy megyében, 5%-a Zala megyében, 4%-a Vas megyében, 1%-a Tolna megyében helyezkedik el, így eredményeink a fenti régiók pedagógusainak véleményét tükrözik. (A vizsgált megyék területén öt városban, összesen 6 felsőoktatási intézményben folyik óvodapedagógus-képzés²).

¹ dékánhelyettes, egyetemi docens, óvodai gyakorlati képzés szakvezető, Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar; email: kissne.zsamboki.reka@uni-sopron.hu

² Sopronban (SOE-BPK), Budapesten (ELTE-TÓK, KRE-TFK), Esztergomban (PPKE-BTK), Kaposvárott (MATE), Vácott (AVKF). Forrás: www.felvi.hu [online 2021. 10. 21.]

A második kérdéscsoport az intézményben dolgozó óvodapedagógusokra vonatkozott. A kitöltők az óvodapedagógusok létszámáról és a pedagógus előmeneteli rendszer szerinti besorolási kategóriákban dolgozók számáról szolgáltattak adatokat. (1. sz. táblázat)

1. sz. táblázat: Az óvodában dolgozók létszámadatai és a pedagógus előmeneteli rendszer fokozatai szerinti megoszlásuk (N=83)

Az óvodában dolgozó pedagógusok létszámának egy óvodára jutó átlaga	12,8 fő
Gyakornok fokozatban alkalmazottak létszámának egy óvodára jutó átlaga	1,25 fő
Pedagógus I. fokozatban alkalmazottak létszámának egy óvodára jutó átlaga	6,3 fő
Pedagógus II. fokozatban alkalmazottak létszámának egy óvodára jutó átlaga	4,6 fő
Mesterpedagógus fokozatban alkalmazottak létszámának egy óvodára jutó átlaga	0,73 fő
Kutatótanár fokozatban alkalmazottak létszámának egy óvodára jutó átlaga	0 fő

A fenti adatokból látható, hogy a megkérdezett intézményekben az óvodapedagógusok 90%-a Pedagógus I., II. vagy Mesterpedagógus fokozatban van. Ezt azt jelenti, hogy véleményüket több éves, évtizedes szakmai tapasztalataik alapján fogalmazták meg.

A harmadik csoportban szereplő kérdéseinkre adott válaszok rávilágítottak arra is, hogy a megkérdezett óvodák átlagosan 5-6 fő hallgatót fogadtak szakmai gyakorlatra az elmúlt 5 évben.³ A gyakorlat alatt a hallgatók képzési programjának, mintatantervének megismerésére a megkérdezettek 41%-ának volt lehetősége, 59%-nak sajnos nem.

III. A kutatás eredményeinek bemutatása és elemzése

A kutatás céljaihoz kapcsolódó **negyedik kérdéscsoport** arra vonatkozott, hogy a megkérdezettek tapasztalatai alapján mely pedagógiai területen és/vagy óvodai tevékenységi formában volt kiemelkedő vagy hiányos a hallgatók tudása és teljesítménye a gyakorlat során. A válaszokat követően fontosnak tartottuk megkérdezni, hogy mivel magyarázható a kiemelkedő vagy a gyenge teljesítmény. Kutatási kérdésfelvetésünkben szerepelt, hogy a kiváló vagy gyenge teljesítmény mögött (1) a hallgató személyiségéből, képességeiből fakadó, (2) a pedagógusképzésnek köszönhető, (3) az óvodai gyakorlatnak tulajdonítható vagy (4) egyéb okok szerepelnek-e.

Amint az alábbi 1. sz. ábrán látható, a megkérdezettek szerint a hallgatók teljesítménye leginkább a vizuális nevelés, a játék és az anyanyelvi nevelés területeken volt kiváló.

³ A kérdőívben jeleztük, hogy szakmai gyakorlat alatt azt a tevékenységet értjük, amikor a hallgató nem csupán megfigyelője az óvodai életnek, hanem aktív, tevékeny résztvevője.

1. sz. ábra: A kiemelkedő hallgatói tudás és teljesítmény területei (N=78)

A kiváló teljesítményt az alábbi, 2. sz. táblázatban feltüntetett okokkal magyarázták a pedagógusok.

2. sz. táblázat: A kiváló hallgatói teljesítményre adott magyarázatok (N=73)

A hallgató személyisége, az életkora (1)	18 db
Az adott tevékenységi terület szeretete (1)	17 db
A pedagógusképzés során szerzett tudás (2)	17 db
A hallgatói ötletgazdagság, kreativitás (1)	8 db
Sok gyakorlás, óvodai gyakorlati tapasztalat (3)	5 db
Internet használata (4)	4 db
Az óvodai mentor (3)	4 db

A fenti eredmények birtokában megállapítható, hogy a megkérdezettek szerint a kiválóság oka leginkább (60%-ban) a hallgatók személyiségéből, érdeklődéséből fakad, míg az okok 23%-a a pedagógusképzésnek tulajdonítható. Az eredmények birtokában elmondható, hogy a hallgatói kiválóságban a szubjektív, emberi tényezők szerepe rendkívül jelentős. A pedagógusképzés fejlesztési stratégiáinak meghatározásakor, a képzési tartalmak átalakításakor ezt nem szabad figyelmen kívül hagyni. Az óvodai gyakorlatnak tulajdonítható okok az összes válaszok 12%-át teszik ki. Közöttük is 5% a mentor személyére vonatkozik, amely szintén a szakértői, emberi tényező jelentőségét támasztja alá. Egyéb - az előzőekben felsoroltakon kívüli – objektív okok közé sorolható a válaszok 5%-a (az internet használata).

A kiválóságot követően a pedagógusokat a hiányos vagy gyenge hallgatói tudásról és teljesítményről kérdeztük meg. A kérdésre összesen 114 válasz érkezett. Amint az alábbi 2. sz. ábrán látható, a megkérdezettek szerint a hallgatók teljesítménye leginkább A külső világ tevékeny megismerése, a sajátos nevelési igény biztosítása és a módszertanok területén volt hiányos, gyenge.

2. sz. ábra: A hiányos vagy gyenge hallgatói tudás és teljesítmény területei (N=83)

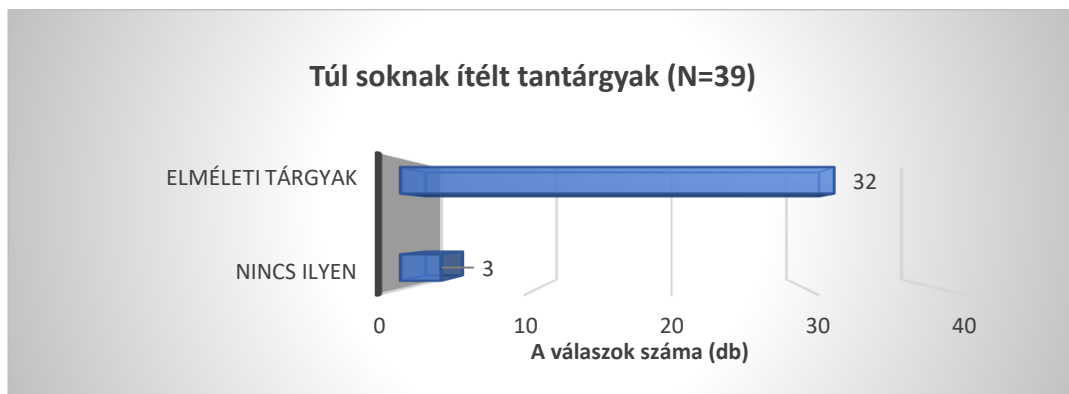
A hiányos, gyenge teljesítményt az alábbi okokkal magyarázták a pedagógusok (73 intézmény indokolta):

3. sz. táblázat: A hiányos vagy gyenge hallgatói teljesítményre adott magyarázatok (N=73)

Gyakorlati tapasztalat hiánya (3)	39 db
A pedagógusképzésből fakadó hiányosság (2)	19 db
A módszertan és a tudás hiánya (2)	8 db
A személyiségből fakad (1)	6 db
Egyéb (4)	1 db

A fenti eredmények birtokában megállapítható, hogy a megkérdezettek szerint a gyenge teljesítmény oka leginkább (53%-ban) a gyakorlati tapasztalat hiányából adódik, míg az okok 36%-ban a pedagógusképzésnek, illetve a módszertani tudás hiányának tulajdonítható az óvodák véleménye szerint. A sajátos nevelési igény biztosítására való felkészítés és a módszertanok megerősítése a képzésfejlesztés egyik fő iránya kell, hogy legyen a gyakorlatorientált oktatási módszerek (kooperatív, reflektív technikák) és gyakorlati bemutatók, oktatófilmek, sok-sok példa stb. alkalmazásával.

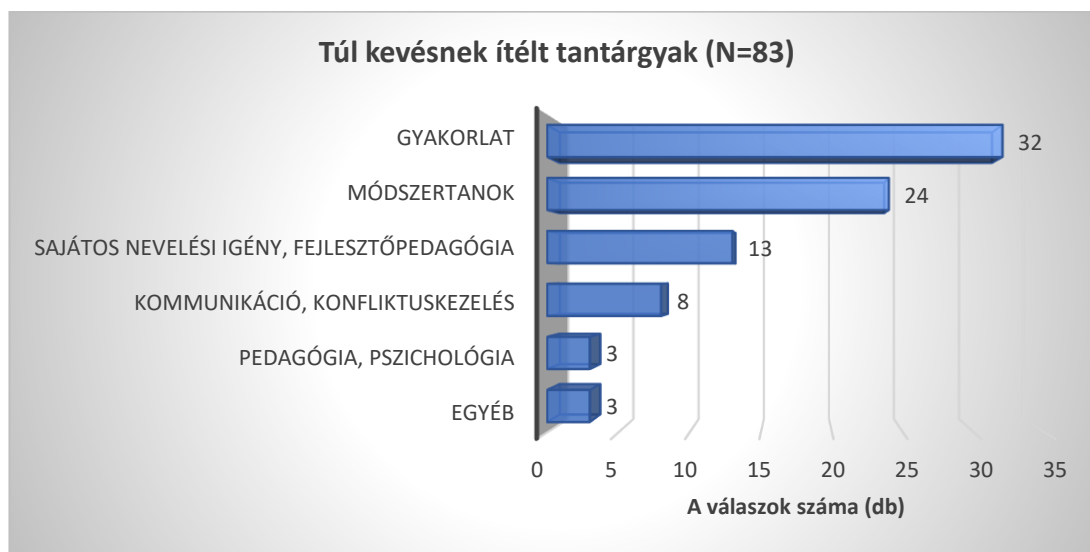
Az ötödik kérdéscsoport arra vonatkozott, hogy a megkérdezettek szerint milyen ismeretekből, tantárgyakból van túl sok, illetve kevés a képzésben. Illetve milyen ismereteket, gyakorlati készségeket várnának el leginkább egy kezdő (pályára lépő) pedagógustól. Az alábbi, 3. sz. ábra alapján megállapítható, hogy a megkérdezettek véleménye szerint (82%) az elméleti tárgyak aránya sok. Elenyésző számban, de megnevezték a filozófiát (4 válasz), a neveléstörténetet (2 válasz), a pszichológiát (2 válasz), az anatómiát és a testnevelést (1-1 válasz).

3. sz. ábra: A megkérdezettek szerint túl soknak ítélt tantárgyak (N=39)

Az elméleti tantárgyak jelentősége és létjogosultsága a pedagógusképzésben nem vitatható. Az óvodai nevelés módszertana és a gyakorlatban végzett pedagógiai munka alapja a megfelelő elméleti tudás, ismeretek és felkészültség. Ennek birtokában végezhető a hivatás kellő tudatossággal és felkészültséggel. A gyermekeknél megfigyelt eltérő fejlődési ütem, a különböző viselkedésformák, sajátos nevelési igény, a pedagógiai helyzetek, problémák felismerése és értelmezése az elméleti tudás, felkészültség nélkül nem valósulhat meg.

Az alábbi, 4. sz. ábrán láthatók azon tantárgyak, területek, amelyből a megkérdezettek szerint túlságosan keveset nyújt a képzés. A gyakorlat 38%-ban, a módszertanok 24%-ban szerepelt a megkérdezettek válaszaiban.

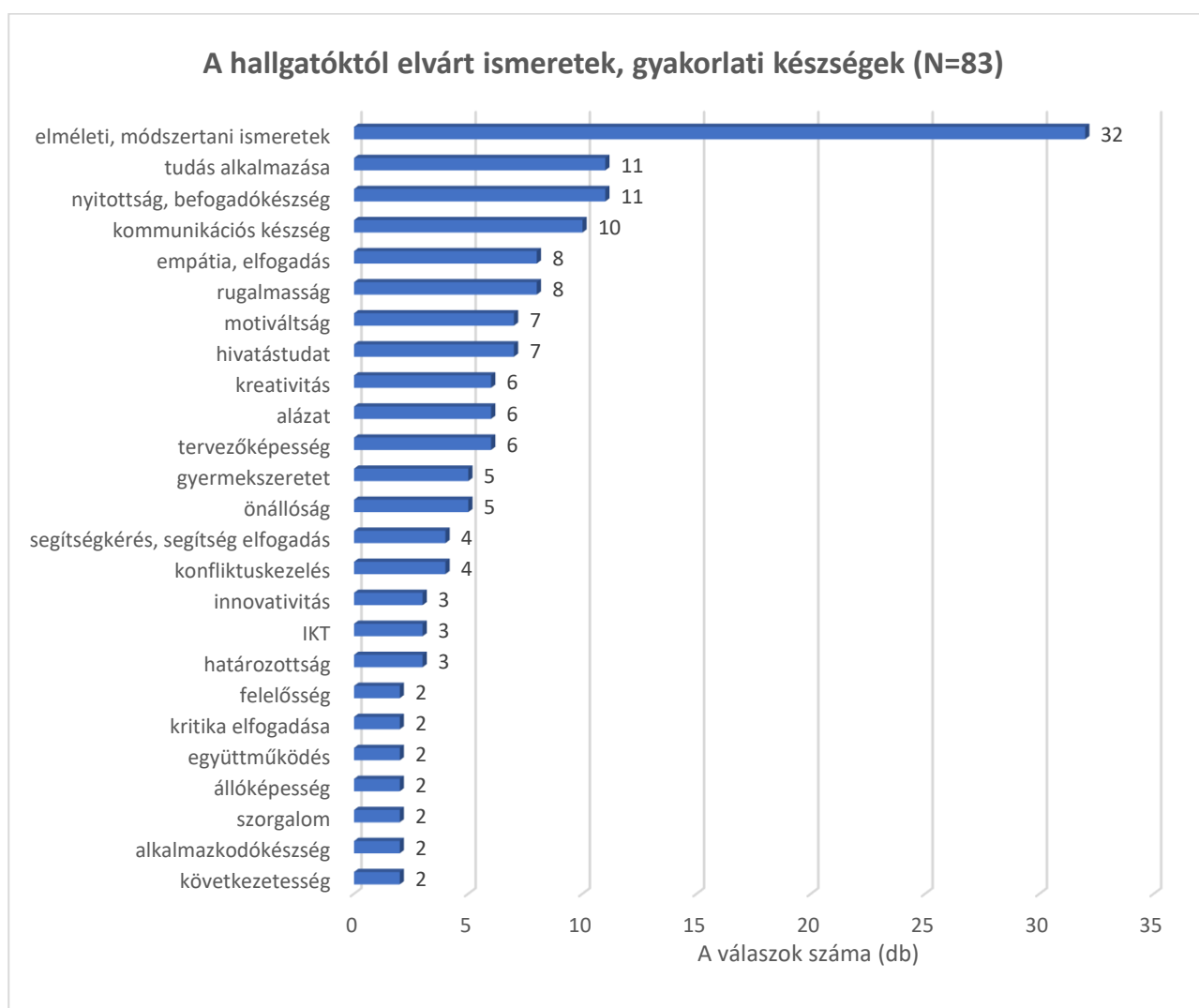

4. sz. ábra: A megkérdezettek szerint túl kevésnek ítélt tantárgyak (N=83)

A fenti ábrán látható eredmény szoros összefüggésbe hozható a korábbi kérdésekre adott válaszokkal. A megkérdezettek a gyenge hallgatói tudás és teljesítmény okaiként 53%-ban a gyakorlati tapasztalat és 36%-ban a pedagógusképzés és a módszertani tudás hiányát jelölték meg. Ezzel összefüggésben a képzéssel kapcsolatban szintén a gyakorlatok mennyiségét kevesellték (32%), illetve a 24%-ban a módszertanokat hiányolják. Mindkét kérdésre adott válaszokban megjelent „a sajátos nevelési igény biztosítása” válasz is. Ezen területen a hallgatók tudása hiányos, az óvodák véleménye alapján a képzési tartalmak mennyisége kevés. A képzésfejlesztés során a fentiek nagyon határozott és konkrét irányokat jelölnek ki a pedagógusképzők számára: a módszertanok erősítése, fejlesztő- és gyógypedagógiai tartalmak nagyobb számú beemelése.

Az ötödik kérdéscsoport végén arról érdeklődtünk a partnereinknél, hogy milyen ismereteket, gyakorlati készségeket várnának el leginkább egy hallgatótól, mint kezdő pedagógustól. Az alábbi 5. sz. ábra megerősíti a korábbi eredményeket, **a kapott 141 válasz mennyisége jelzi az elvárások sokféleségét is.** A tartomelemzést követően a 141 válaszból 25 kategóriát alkottunk a válaszok alapján. A megkérdezettek ötöde az elméleti és módszertani ismereteket várja leginkább, majd ezek szintéziséből a gyakorlatban alkalmazható tudást. A kategóriák többsége (20 db) azonban nem ismereteket, tudást tartalmazott, hanem személyiségbeli jellemzőket, tulajdonságokat (nyitott, befogadó, rugalmas, empatikus, motivált, kreatív, alázatos stb.).

A válaszokból arra a következtetésre juthatunk, hogy a partnerintézmények a tudás gyarapítása mellett rendkívül fontosnak vélik a hallgatók pedagógiai személyiségének fejlesztését. A képzés átalakításában azok az oktatási stratégiák és módszerek lesznek hatékonyak, amelyek a fenti elvárást támogatják és hozzásegítik a hallgatóinkat ahhoz, hogy jól felkészülten és az óvodás gyermekek nevelésére is alkalmas személyiséggel lépjenek a hivatásuk útjára.

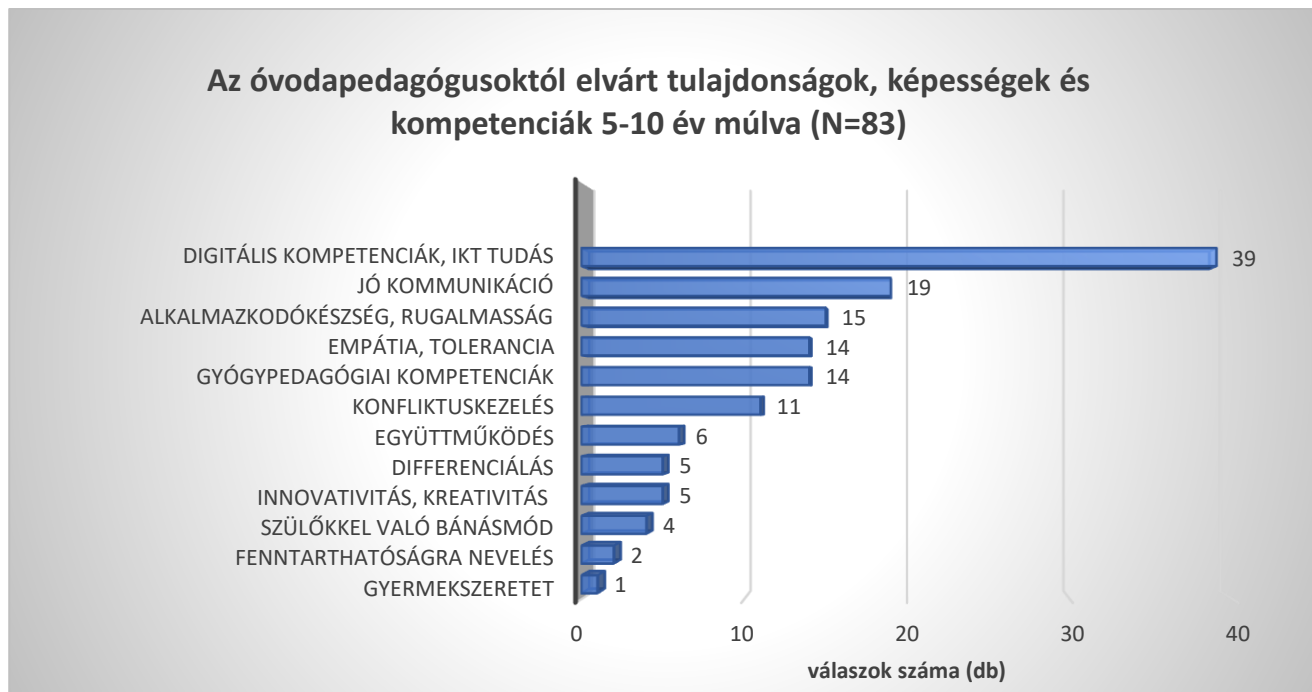

5. sz. ábra: A hallgatóktól elvárt ismeretek, gyakorlati készségek (N=83)

A hatodik kérdéscsoportban a megkérdezett pedagógusok javaslatait vártuk a hallgatói képzés fejlesztésére vonatkozóan. Válaszaikat külön-külön az egyes óvodai tevékenységi területekre, módszertanokra vonatkozóan kértük, mert a képzésünk gerincét ezekhez kapcsolódó módszertani

tantárgyak alkotják. A megkérdezettek összesen 394 konkrét képzésfejlesztési javaslatot fogalmaztak meg. A nyílt végű kérdésekre adott válaszokat az 1. sz. mellékletben tüntettük fel.

A hatodik kérdéscsoportban végül arra is rákérdeztünk, hogy a válaszadók meglátásai szerint a jövő óvodapedagógusainak (5-10 év múlva) milyen új kompetenciákkal kell rendelkezniük. Az eredmények az alábbi, 6. sz. ábrán láthatók.

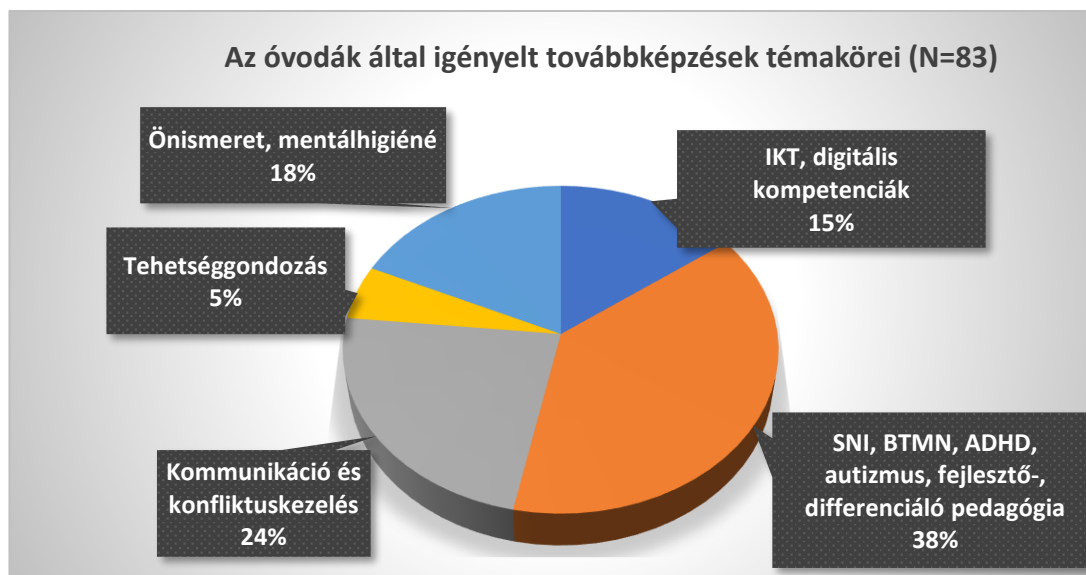
6. sz. ábra: A jövő óvodapedagógusaitól elvárt tulajdonságok, képességek és kompetenciák (N=83)

A fenti kérdésre kapott válaszok közel fele (46%) a digitális kompetenciákra és az IKT tudásra vonatkozott. A további válaszok ismét a személyiségbeli tényezőkre fókuszáltak, illetve újfent megjelentek a gyógypedagógiai kompetenciák is. Feltételezhető, hogy a digitális kompetenciákat az óvodai nevelés dokumentálásához (pl. statisztikák, portfólió írás, kép és hanganyagok rögzítése az óvodában stb.) kötődően tartják ennyire fontosnak a pedagógusok, de vitathatatlan az is, hogy a 21. századi gyermekek társas-társadalmi környezetében jelen lévő digitális eszközök és alkalmazások szintén szükségessé teszik a digitális intelligencia és kompetenciák terén való naprakész felkészültséget.

A kapott válaszok értelmezésében fontos mérlegelni azt, hogy a hallgatónak milyen módon tudjuk biztosítani a digitális kompetenciák és az IKT tudás fejlesztését. Erre az oktatás személyes jelenléttel nem járó, online formái csak részben nyújtanak megoldást, hiszen a digitális kompetenciák szűkebb körét alkalmazzák a hallgatók ebben az oktatási formában (pl. Teams, moodle ismerete). Ahhoz, hogy a hallgatók az óvodai nevelőmunka során képesek legyenek széleskörűen beépíteni és alkalmazni a digitális kompetenciáikat, az szükséges, hogy az egyes tantárgyak, módszertani kurzusok során és az óvodai gyakorlatban is lássanak, halljanak, kipróbáljanak ezekre példákat. (Pl. Mi az, hogy óvodai KIR statisztika? Hogy néz ki a portfóliók feltöltésére szolgáló felület? Miként lehet biztonságosan használni az egyes social media felületeket az óvodában? Milyen egyéb alkalmazások vannak a szülőkkel való kapcsolattartásra? Milyen GDPR szabályok vonatkoznak a kiskorúakra? Mi az, hogy netikett? Az egyes módszertani

tárgyakhoz milyen webfelületek, alkalmazások nyújthatnak segítséget és hogyan? Mivel játszanak a mai gyermekek az interneten? stb.)

A hetedik kérdéscsoport az intézményekben dolgozó óvodapedagógusok továbbképzési igényeit tárta fel.

7. sz. ábra: Az intézmények továbbképzési igényei (N=83)

A fenti eredmények rámutattak arra, hogy a hallgatók esetében hiányzó szakmai tudás, ismeretek és kompetenciák (pl. sajátos nevelési igény biztosítása, IKT, kommunikáció és konfliktuskezelés) a hivatásukat gyakorló pedagógusok esetében is probléma, szükségét érzik a továbbképzésnek.

Az utolsó kérdés során a válaszadók egyéb észrevételeiket osztották meg az óvodapedagógus képzéssel kapcsolatosan. A beérkezett 49 db választ – a kvalitatív tartalomelemzés módszerével – az alábbi négy kategóriába rendeztük.

Az alábbi válaszok elemzését követően megállapítható, hogy a megkérdezettek az „utolsó szó jogán”, az egyéb megjegyzésekben is 46%-ban a gyakorlatok jelentőségét és gyakoriságát hangsúlyozták. Ezen kategória mellett szintén megerősítették a hallgatók személyiségfejlesztésének és pályaalakításának fontosságát (16%).

A szakmai gyakorlatokra vonatkozó megjegyzések (23 db)

- *Több gyakorlat szervezése (16x említés)*
- *Jó lenne 2 év után a gyakorlatba kihelyezni a hallgatókat.*
- *Legalább egy fél év összefüggő gyakorlatra lenne szüksége a hallgatóknak.*
- *Szakmai gyakorlat több helyen, országhatáron túl is.*
- *Mielőtt megkapja a diplomáját, dolgozzon egy évet a gyakorlatban, és akkor szükségtelenné válik a gyakornoki rendszer.*
- *Rendszeres terepgyakorlat, nemcsak gyakorló óvodákban!*
- *A megszerzett tudásbázist nem tudják megfelelően alkalmazni a gyakorlati helyzetekben.*
- *Levelező szakon nem lehet megfelelő képzést biztosítani, csak az elméletet lehet megtanítani.*

A hallgatók alkalmasságára, személyiségére vonatkozó megjegyzések (8 db)

- *A hallgatók felvételénél kellene egy hatékonyabb felmérés hogy alkalmasak-e a pályára.*
- *A hallgatók felvételének fontosságára jobban figyeljünk.*
- *Pszichológiai alkalmassági vizsgálat a tanulmányai során akár többször is.*
- *Felnőtt felelősség, önálló személyiségtudatra nevelni a képzés ideje alatt*
- *Az önállóságra szoktatás lenne az elsődleges. Az életre való nevelés, mely a családok feladata lenne, de látjuk hogy itt a gyakorlatban tanulják meg.*
- *A hallgatók önismeretének, önértékelésének, magabiztos, felnőtt személyiségének fejlesztését is fontosnak tartom.*
- *Fontos lenne hangsúlyt helyezni a hallgatók személyiségfejlesztésére*
- *Az óvodapedagógusi pálya kihívásai egyre szélesednek, de a befektetett energia, illetve szakmaiság sok esetben megtérül, ha nem is anyagi értelemben. Ezért fontos a képzés során a kitartás erősítése és a szakmai is az elhivatottság.*

Az egyetemi képzésre adott reflexiók (6 db)

- *Elengedhetetlen lenne, hogy a főiskolákon oktatók gyakorlati tudás birtokában legyenek és a jelenleg gyorsan változó valóságra reagálva tudják kialakítani a leendő pedagógusok módszertani repertoárját.*
- *Kapcsolattartás az Egyetem és Óvoda intézménye között, szerződés, anyagi elismerése a mentornak*
- *Kevés a látott valódi jó foglalkozás, kevés a modell, a gyakorló óvodai foglalkozások tanárral együtt való kielemezése*
- *Az egyes képző intézmények, és sokszor még azon belül az oktatók egymástól eltérő pedagógiai nézeteket, elveket képviselnek, rendkívül nagy a tanácsstalanság a hallgatók és a frissen végzett óvodapedagógusok körében.*
- *Én el tudnék képzelni egy olyan félévet a képzésben, ahol a hallgatók heti 3 nap gyakorlat mellett 2 nap elméleti/módszertani képzésben vennének részt, műhelymunkákban, teamekben dolgoznák és osztanák meg egymással a tapasztalataikat, nehézségeiket, pozitív élményeiket.*
- *Szerencsés lenne, ha minden hallgató mellett valóban segíteni tudó mentor lenne.*

Egyéb válaszok (11 db)

- *Szeretnénk, ha minél többen maradnának a pályán a diploma megszerzése után (3x említés)*
- *A középiskolai szakképzés visszaállítása (2x említés)*
- *Vissza kellene térni a BEM-hez!*
- *Eldigitalizálódás.*
- *Szívesen fogadtuk a hozzánk érkező hallgatókat és reméljük jól alkalmazzák az itt tanultakat a gyakorlatban.*
- *A hallgatók szívesen jönnek a gyakorlatra. Igyekeznek beilleszkedni a nevelőközösségbe. Szívesen veszik a szakmai segítséget, elfogadják az építő kritikát az óvodapedagógusoktól.*
- *Elégedett vagyok intézményünk gyakornokaival és a mentoráltjainkkal egyaránt*
- *Imádtam Sopronban tanulni és köszönöm.*
- *Mindenkinek csak ajánlani tudom a soproni szakot, örömmel gondolok vissza az ott töltött évekre.*

Összegzés, következtetések

A kapott eredmények elemzését követően összefoglalásként elmondható, hogy az óvodapedagógus-képzés jövőbeni fejlesztési irányában a humán és a szubjektív, emberi tényezők szerepe rendkívül jelentős tényező kell, hogy legyen. A pedagógusképzés fejlesztési stratégiáinak meghatározásakor, a képzési tartalmak átalakításakor ezt nem szabad figyelmen kívül hagyni. A sajátos nevelési igény biztosítására való felkészítés és a módszertanok megerősítése a képzésfejlesztés egyik fő iránya kell, hogy legyen a gyakorlatorientált oktatási módszerek és gyakorlati bemutatók, oktatófilmek, sok-sok példa stb. alkalmazásával.

Az elméleti tantárgyak jelentősége és létjogosultsága a pedagógusképzésben nem vitatható. Az óvodai nevelés módszertana és a gyakorlatban végzett pedagógiai munka alapja a megfelelő elméleti tudás, ismeretek és felkészültség, melyet a jövőben is biztosítani kell a képzési programban, azonban az arányokat és az oktatási módszereket átgondolva.

A partnerintézmények a tudás gyarapítása mellett rendkívül fontosnak vélik a hallgatók pedagógiai személyiségének fejlesztését. A képzés átalakításában azok az oktatási stratégiák és módszerek lesznek hatékonyak, amelyek a fenti elvárást támogatják és hozzásegítik a hallgatóinkat ahhoz, hogy jól felkészülten és az óvodás gyermekek nevelésére is alkalmas személyiséggel lépjenek a hivatásuk útjára. Ezen képzési tartalmakat kell erősíteni a jövőben.

A kapott válaszok értelmezésében fontos mérlegelni azt, hogy a hallgatónak milyen módon tudjuk biztosítani a digitális kompetenciák és az IKT tudás fejlesztését. Ahhoz, hogy a hallgatók az óvodai nevelőmunka során képesek legyenek széleskörűen beépíteni és alkalmazni a digitális kompetenciáikat, az szükséges, hogy az egyes tantárgyak, módszertani kurzusok során és az óvodai gyakorlatban is lássanak, halljanak, kipróbáljanak ezekre példákat.

A kutatási eredmények rámutattak arra, hogy a hallgatók esetében hiányzó szakmai tudás, ismeretek és kompetenciák a hivatásukat gyakorló pedagógusok esetében is probléma, szükségét érzik a továbbképzésnek. Hangsúlyt kell fektetni a mentorpedagógus-képzés, a mentorálás népszerűsítésére is, hiszen kutatásunk rámutatott arra is, hogy a pályakezdő pedagógusokkal szemben mekkora mennyiségű és milyen széles skálán mozgó elvárás fogalmazódik meg az intézmények részéről, amelynek vélhetően szerepe lesz a korai pályaelhagyásban is.

A megkérdezettek a válaszokat követően, az utolsó észrevételek között is a gyakorlatok jelentőségét és gyakoriságát hangsúlyozták és szintén megerősítették a hallgatók személyiségfejlesztésének és pályaalkalmasságának fontosságát.

Mellékletek

1. sz. melléklet: A partnerintézmények képzésfejlesztési javaslatai az egyes módszertani területekre vonatkozóan

Milyen javaslatok lennének a hallgatói képzés fejlesztésére vonatkozóan a JÁTÉK tevékenységi területtel kapcsolatosan?

- Minél hamarabb minél több gyakorlati alkalom biztosítása
- Képesek legyenek a foglalkozások anyagát a játékba ágyazva megtervezni, megvalósítani.
- JÁTÉK, MINT TANULÁS , A JÁTÉK SZABADSÁGA
- Ne erőltessük a játékot a gyerekekre.
- nemzetközi ismereteket szerezni, innovatív lehetőségeket keresni
- A szabad és irányított játéknak egyre nagyobb a szerepe, ezek módszereit és lehetőségeit.
- a szabadjáték tiszteletben tartása, párhuzamos aktivitások biztosítása, folyamatban gondolkodás
- Alapos tájékozódás a játék típusairól, korosztályokhoz köthető játék ismeretek, népi játékok ismerete, azok alkalmazása.
- Több gyakorlati lehetőség, a játékfajták gazdagítására felkészítés
- Szerepjátékokhoz kiegészítő eszközök biztosítása a hallgató részéről
- Saját készítésű játékok készítése, több szabály alkotás, tudatos képességfejlesztés.
- Saját kezűleg készített fejlesztő játékok
- Játékgyűjtemény
- Elméleti tudás mellett játékvezetés a szabadjáték lehetőségei
- Drámajáték, kooperatív játék
- Bátran lehet engedni, nem kell túl bonyolítani , és a közös játék mindig a legjobb
- A játék és képességfejlesztés közötti fejlesztési lehetőség megismerése, tudatos játékirányítás.
- Játékgyűjtemény készítése és ezek eljátszatása akár a többi hallgatóval
- spontán és szervezett formákat tanulják meg
- Bábtechnika és bábok készítése
- A szabad játék és a játékban rejlő egyéni , differenciált képességfejlesztés kiemelt szerepéről fejlesztési
- a játékfajták gyakorlatban is bemutatásra kerüljenek
- Sokkal több óvodai jelenlét a képzés ideje alatt.
- Irányítás, részvétel, játék alatti kommunikáció, gyermeki beszédnyelv, a beleélés képessége
- Játékgyűjtemény összeállítása
- Játék különböző fajtáinak megismerése, játékba integrált tanulási lehetőségek megismertetése a gyakorlatban.
- Szabad játék támogatására, játékos tanulásra, játékba ágyazott ismeret elsajátításra nagyobb hangsúlyt kellene fektetni. A komplexitást is előtérbe kellene helyezni és a folyamatosság elvét.
- A játékirányítás elsajátítása, bátran ajánljanak fel olyan játékot a gyerekeknek, amelyek a fejlődését szolgálják, még akkor is, ha irányítást, segítséget igényel az elsajátításuk.
- A játék továbbfejleszhetőségének módjai, lehetőségei.
- A játék ötletes , vidám továbbfejlesztése
- Több gyakorlati idő biztosítása az aktív foglalkozást tekintve.
- Konkrét játékterv gyűjtemény (csoportszobai és udvari is, melyre támaszkodhat az első időben a hallgató)
- Tudjanak különbséget tenni irányított és spontán játék között. Tudjanak a spontán játékból foglalkozást kezdeményezni.
- Sok gyakorlati idő biztosítása kihelyezett óvodákban
- Sokkal több gyakorlat, több idő a játékirányítás gyakorlására.
- A mai játék témák beépítése a gyakorlatba.
- Tervezett és spontán játék a gyermeki fejlődésben betöltött szerepekülönbsége
- Szabad játéktevékenység megfigyelése, indirekt segítése, támogatása.

- Éljük át a játékot, játszáskor ők is a tanultakat, álljanak be a mozgás tevékenységekbe, ne CSAK a feladatot, játékot vezessék le oldalt állva.
- Sok játékvezetés megtekintése hospitálással, vagy online.
- Ne csak elméletben foglalkozzanak vele.
- Hospitálás, hospitálás a régi szakközepes óvónéniknél akiből már elég kevés van a pályán.
- Képesség, készségfejlesztő játék
- hogyan lehet a szabad játék körülményeit kialakítani úgy, hogy a gyermeknek spontán ható tanulási folyamattá váljon
- Az együtt játszás fontossága, játékban való tényleges részvétel. Sajnos sokszor csak felülről szemlélik a játék tevékenységeket. Nem élvezik, unják. De ez valószínűleg személyiségbeli jellemző.
- Vegyük életkor szerint, mit lehet elvárni a gyermekektől.
- Hagyni játszani, nem beavatkozni
- A szabad játék hangsúlyozása
- megfigyelés-ebből kezdeményezés-tanulási helyzet teremtése
- Ha elfelejtenék a JÁTÉKIRÁNYÍTÁST és képesek lennének BEKAPCSOLÓDNI A JÁTÉKBA.
- Saját készítésű eszközök használata
- Arról panaszkodnak, hogy a gyakorlati képzés során kevés lehetőségük adódik a szabad játék irányítására, pedig ez nagyon fontos lenne.
- játékvezetés gyakorlata, játék fejlesztés, kiegészítő játékok használata, fejlesztőjátékok használata
- Komplexitás jegyében a tervezett játékok tudatos tartalmi összehangolása a többi nevelési tartalommal.
- Saját játékok készítése, módszertani ismeretek bővítése
- Nagyobb hangsúly a SZABAD játékon
- Reflektív bekapcsolódás, kreatív látásmód növelése.
- Kiemelten fontosnak tartom a játékba ágyazott tanulás megismerést, alkalmazását.
- sokkal több helyszíni gyakorlati tapasztalat
- A gyermekekhez való viszonyukon kellene változtatni, ötletek adásával bővíteni a játéktevékenységet
- Minél több gyakorlati lehetőség, játékirányítási módszerek megfigyelése
- Szélesebb spektrumú ismeretek szerzése már a képzés során, jó gyakorlatok megismerése minél szélesebb körben, technikák megalapozása. Merni kellene alternatívákban gondolkodni és beemelni a jól működő módszereket (pl projekt módszer) a hallgatók szemléletmódjába.
- A játékból indítandó tevékenységek, ezekhez kapcsolódó ötletek.
- Fontos, hogy játsszanak a gyerekekkel, aktív részesei legyenek
- Gyakorlati idő növelésével.
- Szabadjáték fontosságának hangsúlyozása, csupán a pedagógus által felkínált igényes és esztétikus eszközök használatával, annak színesítése
- Játékon belüli képességfejlesztés, tehetségcsírák felismerése a játékban, a szabad játéktevékenység gyakorlati megvalósítása
- Udvari játékirányítás, szervezés lehetőségeinek bővítése.
- A játék terén az egyéni fejlesztési lehetőségek kihasználására fektessenek nagyobb hangsúlyt.
- A játékvezetés területén fontos lenne arra is irányt mutatni, hogy a szabad játék nem egyenlő a szabadossággal, és fontos a figyelemmegosztás

Milyen javaslatai lennének a hallgatói képzés fejlesztésére vonatkozóan a VERSELÉS, MESÉLÉS tevékenységi területtel kapcsolatosan?

- Klasszikus és mai irodalom megismertetése, az élő mese varázsát megteremteni

- Mesélést ne csak könyvből, szó szerint tegyék meg, hanem könyv nélkül is tudják ELŐADNI a mesét, akár saját szavaikat, metakommunikációs eszközöket használva..
- MESEFELDOLGOZÁSI TECHNIKÁK, SZEREPE A SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSSEN.
- A szövegben a mese tartalmához illő versek- mondókák beillesztése
- Minél több mese vers élmény legyen, mert ma annyi inger éri a gyerekeket hogy kevésbé tudnak figyelni az élő szóra, és kevésbé élvezik. De ha sokat hallgatnak mesét verset ez visszafordítható lehet.
- Élményszerűsége törekvés, érthetőség, szókincsbővítés, megértés segítése visszacsatolással
- Minél több vers, mondóka, mese megismerése, azok ismertetése szabadon, nem könyvből.
- Motivációs eszköztár gyarapítása
- Alap mese-vers készlet tudása
- A mesék változatos feldolgozása, előadása!
- árnyjáték, bábozás, papírszínház technikák
- A hallgatók az évek során gyűjtsék össze a számukra legkedvesebb verseket meséket
- Csak tiszta forrásból a drámapedagógia lehetőségeivel
- Nagyobb élményszerűség, hangsúly, beleélés
- Sokat sokat sokat! Változatosan ha lehet sokat fejből !
- Tudjon helyesen olvasni, hangszínnel való játék, élménynyújtás.
- Minél többet mondjanak hangosan közönség előtt
- Élő szóval történő mesélés
- A fejből mesélés kiemelt szerepe, a szimbolikus szemléltetés és a báb segítő lehetőségei a legfontosabbak véleményem szerint.
- tanulják meg kívülről az adott verseket, meséket
- Verseket, meséket tanítása, mesedramatizációs játékok, melyek beépíthetőek a gyakorlatba.
- gazdag repertoár összeállítása és fejből való megtanulása ...
- kortárs művek feldolgozása, dramatizálás
- Több drámapedagógiai ismeret
- Ismerjék meg a meseében rejlő személyiségfejlesztő hatásokat, a bábozás lehetőségét valamint a dramatizálás lehetőségeit.
- Komplexitás hangsúlyozása, minden nevelési területbe történő bevonása.
- Sokkal több verset, mondókát, mesét tudjanak fejből.
- A mese élményszerű előadásának erősítése.
- retorikai készség fejlesztése
- Több gyakorlati idő biztosítása az aktív foglalkozást tekintve.
- Itt is segítene egy kész gyűjtemény, mely évszakonként válogatott
- A komplexitás megtanulása elsődlegesen és az életkori sajátosságok figyelembe vétele.
- Életkori sajátosságok megtanítása, módszertani útmutatók ajánlása
- Sokkal több gyakorlat, több idő a bábjáték gyakorlására.
- Motiváció tárháza, anyagmegválasztás, a gyakoroltatás.
- Ismerjék a drámapedagógiai elemeket.
- Repertoár gazdagítása a kortárs irodalommal
- Élő szavas mesemondása, magyar népmesék előadasmódjának gyakorlása, mesterektől való tanulás.
- Fejből mondják, tanulják meg. (Nekünk is meg kellett, és hasznos volt.)
- A verselés, mesélés eszközeinek használatának megismeréséhez több lehetőség biztosítása.
- Hospitálás sok,sok mese olvasás
- Magyar népmesék nyomtatékosítása

- a ma gyermekének fejlődéséhez igazodó módszertani tudás megalapozása kiemelkedő jelentőségű
- mesepedagógiai eszközök alkalmazása, mesék felhasználhatóságának a korosztályhoz való igazítása, kortárs gyermekirodalom
- Verselés motiválás nagyon nehezen megy tapasztalatom szerint.
- Készítsenek a hallgatók maguknak saját válogatást, amiből válogathatnak.
- gyakorlati megvalósítás, gátlásoldás a hallgató körében pedagógusok körében
- tiszta, szép, hangsúlyozó magyar beszéd
- Az irodalmi igényesség fejlesztése. Előadókészség fejlesztése, gyakorlása.
- Tudjanak könyv nélkül mesélni, motivációs eszközök használata, bábozás módszertana
- Drámajátékok, szituációs játékok, kapcsolatteremtő játékok megismerése.
- Motiváció, motivációs lehetőséges fejlesztése, irodalmi anyagválogatás módszerei
- Fejből mesélés fontosságát, ízlés formálása a hallgatóknak, kifejezőkészség fontossága
- Könyvből mesélés elfogadottsága
- Modern mesék használata
- Mese-vers mondás helyes elsajátítása.
- Tudja megteremteni az óvodapedagógus hallgató a kötetlen irodalmi foglalkozások nyugodt, biztonságos, meleg légkörét. Rendelkezzen nagy repertoárral a felhasználható gyermekirodalmi anyagokból és mesékből. A kortárs irodalomból is merítsen. Motivációval, eszközökkel keltse fel a gyermekek érdeklődését, melyhez tanulja meg az előadott anyagot.
- több bábozás, esztétikus illusztrációk készítése
- Irodalmi anyagok életkoroknak megfelelő kiválasztásának segítése
- Mesélés "tanulása", drámapedagógiai képzés beépítése: a meseköltés, fejből mesélés képességének bátorítása és gyakorlása: kreativitást fejlesztő gyakorlati módszerek alkalmazása a képzés során. A különböző mesepedagógiai irányzatok megismerése, kipróbálása. A népmese és a műmese arányának és helyének nem a trendek szerinti hangsúlyozása, hanem az élettani sajátosságokhoz, fejlesztési lehetőségekhez alakítása.
- Saját repertoár összeállítás, korcsoportnak megfelelően. Mások által előadott mesék hallgatása. Beszédtechnika javítása.
- A mesét csak nyugodt környezetben lehet elmondani
- Egy szakmai szemmel az óvodás korosztály számára összegyűjtött szakirodalom ajánlás, illetve mesekönyv ajánlás mind a fent nevezett tevékenységekhez, mind a délutáni pihenéshez szükséges mesegyűjtemény ajánlás átadása a hallgatók felé
- Bábjáték, dramatizálás, élő szóban mesélés
- A kortárs irodalom repertoárjának növelése.
- A mai gyermekkorosztály (sok esetben megkésett beszédfejlődés, beszédhibás gyermekek...) miatt fontos lenne a logopédiai gyakorlatok, alapok beépítése.
- Fontos lenne egy repertoár a mesék és versek memoritereit illetően

Milyen javaslatai lennének a hallgatói képzés fejlesztésére vonatkozóan a ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC tevékenységi területtel kapcsolatosan?

- Megújulás. Új dalok, játékok bevezetése. Tiszta forrásból.
- Szívesen használják az óvodában is hangszertudásukat, sok népdalt adjanak elő a gyerekeknek a zenehallgatás területén. Ismerjék a hallásfejlesztés területeit.
- TISZTA ÉNEKLÉS, RITMUS ISMERETE
- Vissza a gyökerekhez.
- A hagyományos Forrai dalok mellett minél több kortárs-értékközvetítő dalos játék

- élménypedagógiaként kezelni, közvetíteni
- A napközbeni spontán éneklés, mondókázás, dúdolás legyen alap
- Változatos szervezési forma keretében a közös zenei élmény, játék megélése a kiscsoportos egyéni zenei fejlesztésig
- Éneklés készség fejlesztése, élő zene alkalmazása, minél több hangszer, zenei játék megismerése
- IKT eszközök alkalmazásának bevonása
- A gyermekdaloknak a hangterjedelmét figyelve repertoár összeállítása, kisebbeknek, nagyobbaknak. A youtube csatornáról szóló zenehallgatás mellőzése. Hangszerhasználat.
- Zene- ritmus - mozgás összekapcsolása, valamint egyre kevesebben tudnak hangszeren játszani
- Minél több népdalt ismerjenek meg a hallgatók. Hangszertudás
- Így tedd rá módszerrel élménnyel
- Az egyik legfontosabb terület, én rengeteg gyermek dalt és foglalkozás tervezetet tanítanak a hallgatóknak fontos a furulya de itt is gyakorlati tudást adnék nekik
- Előadás mód, hangerő, a zenei anyag ismerete.
- Sokat énekelni hallgatóság előtt, új énekes játék megtanításának lehetőségei gyakorlatban
- hangszerek alkalmazása-ne csak a furulya, NÉPI JÁTÉKOK ISMERETE
- A nap bármely szakaszában legyen jelen, egy éneklés, mondókázás, zenehallgatás nem csak egy énektevékenység keretében lehetséges. Tevékenykedtetés, játék, kirándulás során sokkal inkább bevonhatóak a fiúk is ebbe a tevékenységbe.
- zene feladat részletes korcsoportra történő megismerése
- Hangszeres képzés, pl: gitár
- minél gazdagabb eszköztár, dalanyag (mit, miért, hogyan játszunk)
- Módszertan újragondolása, frissítése
- Hangszerhasználat!!!
- Hangszerek használatának ismerete. Módszertani kultúra kibővítése a zenei képességek fejlesztése érdekében.
- Más tevékenységekbe beépítve, spontán is tudjanak a hallgatók foglalkozást kezdeményezni.
- Bátrabban használjanak eszközöket, hangszereket.
- Sok, kevésbe ismert körjáték, énekes játék tanulása.
- Kreatív belső hallás fejlesztés, dallambújtatás
- Több gyakorlati idő biztosítása az aktív foglalkozást tekintve.
- Gyűjtemény tematikusan
- Ne vegyék fel azt, akinek abszolút nincs éneklési hangja és hamisan énekel.
- módszertani útmutatók ajánlása az életkori sajátosságokkal kapcsolatban (hangszín, hangképzés, hangterjedelem)
- Sokkal több gyakorlat, több idő a zenei képzésre.
- Anyagválasztás, több hangszer megjelenítése, igényes zene, értéket képviselő zene.
- Furulyaismeret, alaposabb zeneelméleti ismeretek.
- Hangszeren játszás
- Hangszerek, zajkeltő eszközök használatának kiemelt szerepe.
- Énekeljenek mindig, táncoljanak és hallgassanak értékes zenét. legyenek nyitottak a Forrai, Törzsök kiadványokon túl is éneket, dalos játékot választani.
- Foglalkozás vezetés megismerése, zenehallgatási anyag bővítése.
- Néptánc oktatás
- Forrai Katalin ének az oviban. Merjen énekelni. Gyakorolja.
- Körjátékok népszerűsítése
- a ma gyermekének fejlődéséhez igazodó módszertani tudás megalapozása kiemelkedő jelentőségű

- Tapasztalataim alapján ott a gyermeki hangterjedelem korlátja nem elsajátított a hallgatók körében, az ahhoz történő igazodás, Forrai módszer alkalmazása
- Szerintem ezen a területen jól szervezett a képzés, talán kicsit több hangszer használatot tudnék elképzelni
- Bátran használjanak hangszereket, mert a gyerekek nagyon szeretik.
- Megerősödés a magyar kincsestárban, a hagyományokban, de nem mereven
- gátlások leküzdése, magasabb színvonalú a képzés során
- rugalmas szerkezeti felépítés, többszöri ismétlés
- Alapvető módszertani tudás erősítése: egyenletes tapsolásban nincs szünet. a hangmagasság helyes megállapítása; a zene élményszerű megszólaltatása; dalos játékok élményszerű játszása...
- Népi játékok ismerete, népdalok mellett komolyzene használata
- Differenciált zenei képességfejlesztés ismerete.
- zenei anyagkiválasztás, hangszerek alkalmazása, dalos játékok gyakorlása
- Ízlés!!! Módszertan!!! Sok foglalkozás megtekintése különböző stílusokban
- Módszertani ismeretek bővítése
- modern dalok felhasználása
- A hallgató fontosnak tartsa, hogy a foglalkozás anyaga, feladata, módszerei megfelelnek-e a gyerekek életkori sajátosságainak, zenei fejlettségének. Építse be a népzénet, a népi játékokat nagyobb hangsúllyal.
- A dalanyagok életkoroknak megfelelő kiválasztásának segítése.
- Fontos az ének szeretete és a jó éneklési technika elsajátítása, csak az fogja ezeket alkalmazni, aki biztos magában ezen a területen. A gazdagító technikák, módszerek , eszközök, hangszerek megismerésére lehetőség nyíljon, már a képzés során is.
- Az idei évben ért egy nagy meglepetés szabadidőben: én gyermeknéptánc tehetségműhelyt is vezetek 10 éve mellette a hagyományos ének- zene óvodai foglalkozások ...egy nagy és egy kis csoportos kislány felvette a szabadidős táncos szoknyákat , ami napi szinten elérhető a zenével együtt. A 2 kislány ismeretlen nyelven előadott tánccal kísért "produkciót!, amit megisméltettem, mert nem értettem...kiderült a TIKTOK- csatornáról utánoztak le valamit. Itt jöttem rá, hogy elvesztettem a kapcsolatot a mai kor gyermekével- Mit akarok én a Süss fel nappal? - elgondolkodtam..
- Sok hallgatónál nincs biztos énektudás és énekhang, ezért többen félnek az énekléstől. Javasoljuk a felvételi szigorúbb elbírálását.
- Tiszta éneklésre való törekvés fontossága
- Gyakorlati idő növelésével.
- Népi játékok, így tedd rá módszertani elemek, gitár tanulás
- Hangszeres képzés növelés.
- A meglévő ÉZÓ dalanyagot - a korosztályra jellemző hangtáv és hangszínre figyelemmel! - érdemes kiegészíteni további népdalokkal, gyermekdalokkal. Pl.: Így tedd rá dalanyagok, Tücsök koma hegyedül dalanyagok...
- Amikor én főiskolára jártam, nagyon sok éneket és dalosjátékot fejből kellett tudni, ez most is jó lenne, ha a követelményrendszer része lenne

Milyen javaslatai lennének a hallgatói képzés fejlesztésére vonatkozóan a RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA tevékenységi területtel kapcsolatban?

- Technikai repertoár bővítése, szervezési feladatok átlátása megfelelő munkaformák kiválasztása
- Kapjanak ötleteket a témakörökhöz kapcsolódóan, illetve tudják, hogy több csatornán is -honnantudnak ötleteket szerezni.
- AZ ALKOTÁS SZABADSÁGA,

- Újrahasznosítás fontosságú. Minél több új technika pl. újrahasznosítás jegyében alkotás
- Aktív élményhez kapcsolódóan
- A főiskolán úgy tanítják, hogy ne rajzoljunk elő és ne segítsük a gyermeket az alkotásban. Ezzel én nem értek egyet, ha segítséget kap és akár előrajzolást, már másnap szabadabban alkot és tevékenykedik, de akkor már önállóan.
- Egyéni képesség, kreativitás kibontakoztatása, a sablonosság kerülésével
- Olyan technikák ismerete, melyet az óvodás korosztály sikerélmény orientáltan tud elsajátítani
- kreativitásra, többféle technika elsajátítására lehetőség biztosítás
- Életkori sajátosságokra épülő készségfejlesztés, gyurmázás, festés,- kevesebb extra produktum pl. ragasztás, díszítés
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő technikák alkalmazása.
- kismesterségek
- Ismerkedjenek meg minél több lehetőséggel pl. agyagozás textil festés. Kreatívan, ötletesen és tudatosan.
- Életkori sajátosság szerinti technika választás
- Minden nap szinte folyamatosan felkínálni a lehetőséget , és ez pl. nagyon gyenge színvonalú a főiskolán. Semmi köze az élethez !
- A tevékenység, foglalkozás során minden gyermekre átfogó figyelem forduljon, differenciálás.
- Kevés hozzáalóából alkotni, mivel szűkösek a lehetőségek
- spontán és udvari helyzeteket használják ki tudatosan
- Sokkal több gyakorlat, mint elmélet, anyagismeret, technikák
- Több technikai ismeret-régi mesterségek
- Nem szabad sablonokat adni a gyerekek kezébe, a legfontosabb, hogy saját elképzelésük alapján dolgozhassanak, ne egyforma munkák szülessenek, dicsérjük az egyedi ötleteket, megoldásokat, hiszen ez egy művészeti tevékenység terület
- több gyakorlati bemutatás minden technikai területen
- Bábkészítés, bábozás alapjai
- a vegyes életkorú csoportban a tevékenységi témák összeállítása, differenciálhatóság
- Módszertan újragondolása
- Sokféle technika megismertetése
- Ismerjenek meg különböző technikákat amikkel a gyermekek érdeklődését felkelthetik az alkotás öröme. Finommotorikai fejlesztési lehetőségek megismerése.
- Új technikák megismerése.
- Több gyakorlati idő biztosítása az aktív foglalkozást tekintve.
- Ötletgyűjtemény tematikusan
- Több anyaghasználat, fantázia, kreativitás, természetes anyagok használata.
- módszertani útmutatók ajánlása az életkori sajátosságokkal kapcsolatban
- Sokkal több gyakorlat, több idő a technikák gyakorlására.
- Szervezési feladatok, differenciálás. Megfelelő arány a modern és a népi kismesterségek között.
- Próbálják ki a különböző kézműves technikákat.
- Korszerű anyagok, eszközök használata
- Művészeti nevelés hangsúlyozása, lehetőségeinek megismertetése a direkt finommotorikai fejlesztéssel szemben!
- Természetesen korosztálynak megfelelő vizuális tartalmakat válasszanak, de ne legyen kőbe vésve, hogy a 3 éves pl. csak vastag színes ceruzát foghat.. ha kicsi a keze nem fogja bírni, annyi kedve se lesz rajzolni mint volt. Ha pedig nagyon ügyes, akkor hadd csinálja, lehet ügyesebb, mint a 4,5 éves társa.
- Különböző technikák gyakorlati elsajátítása, környezet tudatosság

- Az olló használat, jó rajz készség, só-liszt gyurma, különböző technikák
- a ma gyermekének fejlődéséhez igazodó módszertani tudás megalapozása kiemelkedő jelentőségű
- tematikus feladatok elfelejtése, változatos eszközhasználat, a fiúk, lányok közti készségkülönbségek ismerete, témaközpontú tanulási lehetőségek-bármilyen vizuális eszközzel történő megvalósítása a fejlesztésekor, differenciálás eszközökkel is stb.
- Annak a szemléletnek a kialakítását tartanám fontosnak, hogy a kreatív eszközök folyamatosan, a szabad játékidőben is elérhető legyen. (ne csak ceruza, papír, esetleg olló és ragasztó, hanem egyéb fonalak, textilek, színes papírok, zsenília drót, stb)
- Többféle technikával ismerkedjenek meg, bátran próbálkozzanak.
- Időt hagyva, nem baj, ha maszatos, hagyni próbálkozni
- szabad választás lehetőségének biztosítása a gyermekek irányába
- gazdag módszertani repertoár
- Állásfoglalás, példaadás a rajzolás, festés, mintázás területén a szokásrendszer kialakítására. A hagyományos technikák (mint rajzolás, festés)
- Az óvodában is alkalmazható egyedi, kreatív technikák megismerése.
- változatos technikák megismerése korcsoporthoz igazodóan, ezek gyakorlati kipróbálása
- Ízlés!!! Változatosság
- Módszertani ismeretek bővítése
- Kiscsoportos foglalkozás (nem 20-25 fő egyszerre), érdeklődés szerint kellene bevonni a gyerekeket.
- Gyermeki ötletek prioritása
- A tevékenység irányítása során, az önállóságot tiszteletben tartva, alkotói élményhez segítse a gyerekeket. Az előkészítésnél az időszerűséget, korcsoporthoz, technikához igazodó anyagcsoportokat használjon.
- A tevékenységeken belül többféle választási lehetőség adása a gyerekeknek
- Szélesebb spektrumú technikák megismerése, ennek a tudástárnak a személyes bővítésére nevelés. Egyéni és csoportmódszerek megszervezésének és kivitelezésének gyakorlatba ültetése.
- A gyermekek nagy része az óvodában találkozik először a kézműves jellegű tevékenységekkel. A szabadidős rajzolást is szinte " erőltetni" kell. Kézügyesség, szem-kéz koordináció, türelem, tolerancia alig van jelen! Nyugtalanok, ingerültek a mai gyermekek , ollóval vágni, ceruzát megfogni , ecsettel festeni egyre nehezebb...
- Korcsoportnak megfelelően tudjanak témát választani és tudjanak differenciálni.
- Több technikával való ismerkedés, tapasztalatszerzés
- Gyakorlati idő növelésével.
- Az eddigiek mellé még több, olyan technika megismertetése, amelyet az óvodás korosztállyal sikeresen megvalósíthatnak majd pályájuk során
- Újrahasznosítás, hulladékok felhasználásának módjai, játékkészítés
- Népi kismesterségek nagyobb mérvű beépítése a tananyagba.
- A gyerekek sok esetben nem hozzák azt a tudásszintet ami korosztályuktól elvárható lenne. A 3 évesek gyakran az 1-2 éves gyermek rajzkészségeivel rendelkeznek ezért fontos a differenciálás illetve hogy ezeknek a szakaszoknak figyelembe vételével alakítsák a különböző technikák megismertetését.
- Ezen e területen is több gyakorlati tapasztalatszerzés

Milyen javaslatai lennének a hallgatói képzés fejlesztésére vonatkozóan a MOZGÁS tevékenységi területtel kapcsolatosan?

- Játékok ismerete. Utánzó mozgásformák alkalmazása a régi típusú mozgásfejlesztési módszerek elengedése
- Ismerjenek meg sok mozgásos játékot és azt is hogyan tudják ezekre a gyerekeket megtanítani.
- MEREV DIDAKTIKA ELHAGYÁSA, JÁTÉKOK SZEREPE.
- Sportágak megismertetése.
- Dramatikus keretbe foglalt mozgás
- Minél többet, Gergely Ildikó kiváló anyagot biztosít a hallgatóknak. De az állóképesség kitartás növelése elengedhetetlen. Minél több eszközzel lévő játékot tanuljanak, pl. labda!!!
- A szabad és irányított mozgás természetes egyensúlyának tartása, követve a gyermek egyéni fejlettségét, határait
- Mozgásos játékok ismerete, módszertani ismeretek
- Játékosság elvének biztosítása
- A sok mozgásos gyakorlatvezetés elsajátítása, szintén a gyermekek képességeire figyelve
- A foglalkozás módszertani felépítésének betartása, bevezető rész, gimnasztika, főrészt, játék
- A mikrocsoportos foglalkoztatási formák, ne álljanak tétlenül a gyermekek
- Relaxációs gyakorlatok ismereteinek bővítése
- Gyógytestnevelés játékosan
- Szervezés a foglalkozás alatt
- Korosztályoknak megfelelő differenciálás, önmaga is szeresse és tartsa fontosnak a mozgást.
- Felismerjék az esetleges elmaradásokat, tudják, hogy ezek hogy fejleszthetők. Mozgásos játékok kis helyen (csoportszoba)
- udvari, mindennapos lehetőségek- szabálytudat megtartása
- Legyen újra szigorúbb alkalmassági felvétel, hogy a hallgató a gyakorlaton ne ijedjen meg a labda közeledésétől
- Hibajavítás technikáinak ismerete, szakmai nyelv használata
- Legyen jelen az egész nap folyamán egy-egy mozgást fejlesztő eszköz. A mozgás tevékenység során párhuzamosan adjunk lehetőséget a gyerekeknek a mozgásra, hogy ne várakozás legyen, hanem tényleges mozgás. A mozgás is legyen játékos, adjon sikerélményt a kevésbé tehetséges gyerekeknek is.
- gyakorlati foglalkozások levezetése minden korcsoportban
- Sok mozgásos játék, melyek a zenei neveléssel összekapcsolhatók.
- a gyermekek képességének figyelembe vétele, a mozgás, gyakorlatok egymásra építettsége
- preventív szemlélet, felmérés
- Kimondottan az óvodai korosztályra, fejlettségre való felkészítés a mozgással kapcsolatban. Esetlegesen gyógytornai elemekkel bővítve.
- A mindennapos mozgás fejlesztő hatásainak megismerése, gondolkodás, személyiségfejlesztés hatásainak megismerése.
- Játékosabb, változatosabb mozgások, folyamatosság, új módszerek ismerete pl. Gergely Ildikó féle mozgásra nevelés
- Kreatív megvalósítási módok a játékban megjelenő mozgáslehetőségekben.
- A mozgás gyakorlat sorainak felépítésének szabályai
- Több gyakorlati idő biztosítása az aktív foglalkozást tekintve.
- Konkrét tervek udvarra, csoportszobára, a mindennapi testmozgáshoz
- A játék levezetésének a szakszerűségének az elsajátítása.
- Sokkal több gyakorlat, több idő a különféle módszertani elvárások gyakorlására.
- Differenciálás, szervezés. Vegyes életkorú csoportokra vonatkozó differenciálás. Integráció problematikája.
- Gyakorlati megvalósításhoz, gyakorlati tapasztalatok szerzése.

- Korszerű ismeretek, nem kiesős játékok használata
- Mozgásterápiákkal való ismerkedés.
- Tanulják meg a torna/mozgás alapkifejezéseit, ezek alkalmazását és a pálcika rajzokat értelmezni, használni kellene.
- A foglalkozás megszervezése. Várakozási idő minimalizálása.
- Az óvónők is mutassák be a gyakorlatokat
- a ma gyermekének fejlődéséhez igazodó módszertani tudás megalapozása kiemelkedő jelentőségű
- Gergely Ildikó s Csányi Tamás módszertanának széles körben történő tanítása
- Játékos szemléletmód alakítása. Némileg látszik ez a törekvés, de sokkal "mesésebb", kreatívabb keretbe foglalhatóbb is lehetne.
- Játékos módszerekkel is ismerkedjenek.
- Sokféle játék tanulása fejlesztési területekhez
- több idő a mozgási lehetőségekre
- játékos felfogása a mozgás tevékenységeknek
- A feladatadás hangnemének és a tempójának helyes megválasztása
- Korosztály szerinti játékos feladat összeállítása, szervezés, feladatadás gyakorlása
- IKT eszközök használata mozgás során (pl. zenés torna), ill. speciális ismeretek szerzése(pl. talptorna).
- Új típusú mozgástervezés, megvalósítás gyakorlata, új eszközök megismerése, gyakorlati alkalmazása
- Pontos módszertan, sok élő foglalkozás megtekintése
- Élménystestnevelés előtérbe helyezése, sok- sok játék ismerete
- Éves terv készítésében gyakorlatot szereztetni.
- A tervezetük összeállításakor elsődleges szempont legyen, hogy a gyakorlat vezetése és összeállítása megfeleljen az adott korcsoportnak. Megfelelő szervezési feladatokat iktasson be, hogy a holtidőt csökkentse, pl. eszközök kiosztásakor.
- Bátrabbak legyenek a hallgatók a mozgás irányításában
- A mozgásos feladatok játékos keretbe való beillesztésének segítése.
- Játékos formába integrálás, mozgásfejlesztő eszközök és azok fejlesztési hatásmechanizmusának megismerése. A lábtorna, játékos "sportversenyek", alternatív lehetőségek felhasználásának beépítése komplex tervezetekbe.
- Jó lenne, ha belső késztetésből szívesen mozognának. Akkor tud hiteles lenni, ha önmaga is szereti a mozgást. Főgyakorlatok tervezésénél csak akadálypályában tudnak gondolkodni, ezért egy síkú lesz tevékenység.
- Fontos, hogy minden nap legyen mozgás, differenciáltan megvalósítva
- Nagyobb hangsúlyt kellene helyezni a 21. század gyermeki igényeire,. Komplexebb és kevésbé kötött mozgás tevékenységekkel való megismertetés. A kiemelt figyelmet igénylő gyakorlatok elméleti átadásakor kellő időt adni a gyakorlati kivitelezéshez is.
- Fókusz a mindennapos mozgásos játékokra, tartásjavító torna, gyermek jóga
- Változatos mozgáslehetőség megismertetése, a mozgás örömeinek hangsúlyozása.
- A gyermekeknek nagy mozgásigénye de ezen a területen is sok az elmaradás ezért sokszor a gyógytestnevelési alapokat is be kell építeni a foglalkozásokba

Milyen javaslatai lennének a hallgatói képzés fejlesztésére vonatkozóan a KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE tevékenységi területtel kapcsolatosan?

- Tapasztalat, élmény alapú tanulás. Ki a természetbe. Környezetvédelem fogalmainak bevésése

- Sokat kiránduljanak, vegyék észre a kirándulások során a gyerekekkel közölhető ismereteket minden fában, bokorban, állatban van olyan ismeret amire rá lehet kérdezni a séták során. A matematikai ismereteket játékos formában tudják megismertetni.
- SAJÁT ÉLMÁNYÚ TAPASZTALATSZERZÉS ELŐTÉRBE ÁLLÍTÁSA
- Beszélgetni, beszélgetni.
- IKT eszközhasználat lehetőségeinek és néhány magyar népszokás megismertetése is /pl. húsvét- azt megelőzően víz világnapjához kiszézés kapcsolása. Gondolkodtató, rövid kérdések gyakorlása!!!
- A problémamegoldó gondoskodás, ötletelés, érvelés megtanítása
- a tapasztalásos felfedező tanulás, gyakorlás kísérletezés hatékonyságának megéltetése.
- Megfigyelések, egyszerű kísérletek alkalmazása, környezettudatos viselkedés, nemcsak az óvodában.
- Környezettudatosságra építés
- életkori sajátosságokra figyelés az ismeretközlésben, a vegyes csoportokban a kisebbektől, nagyobbaktól mit várunk el egy egy téma feldolgozása kapcsán
- Természetszeretet, zöld óvodai tartalmak
- Természetben való tapasztalatszerzésre irányuló foglalkozások
- Még több figyelmet fordítsanak a környezetvédelem megismerésére
- Tevékenykedtetéssel, élménypedagógia
- Ehhez kapcsolódó tudás széleskörű elsajátítása az óvodában felmerülő témákkal
- .projekttrendszerben , komplexen való gondolkodás átadása
- Környezetvédelem, állatvédelem, kísérletezések
- Sokkal több természetismereti tudás növényekről, állatokról....
- A közvetlen tapasztalatszerzés, kísérletezés, helyszíni foglalkozások legyenek az alapjai.
- a szabadban, természetben tervezett gyakorlatok, a komplexitás megtanítása
- Általános műveltség, környezetismereti, biológiai, földrajzi témakörben.
- kognitív szféra fejlesztése, vegyes életkorú csoportban a megvalósítás lehetőségei
- Fenntarthatóság, újrahasznosítás a gyakorlatban
- Megfelelő kutatási technikák a témában.
- Közvetlen és tágabb környezetük megismerésére vonatkozó ismeretanyag bővítése. Ok-okozati viszonyok megismerése, hogy a hallgató hiteles ismereteket tudjon közvetíteni.
- A környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenykedtetésre nagyobb hangsúlyt kellene fektetni. pl. kísérletek, tapasztaltatás
- Kevésbé legyen didaktikus.
- Több tudás, ismeret átadása, korosztályonként. Több gyakorlati idő biztosítása az aktív foglalkozást tekintve.
- gyűjtemény témaköröknek megfelelően
- Sajátítsák el az élménypedagógia alapjait.
- Sokkal több gyakorlat, több idő az elméleti tudás gyakorlására.
- Tevékenységközpontú tapasztalás. Minél több az eredeti helyszínen.
- Óvodában végezhető kísérletek. Konkrét témák feldolgozása, ötletek adása.
- Fenntarthatóság szemlélet
- A lehető legtöbb ismeretet tapasztalati úton közvetítsék a gyermekek felé.
- Lássanak és tapasztaljanak minél többet a gyerekek és a hallgatók is. Mert a boci nem lila:)
- Külső források, helyszínek lehetőségének felkutatása.
- Minél színesebb legyen, sok gyakorlattal, ötlettel gazdagítva
- Szakirodalom
- Legyen köze az aktuális témához
- a ma gyermekének fejlődéséhez igazodó módszertani tudás megalapozása kiemelkedő jelentőségű

- Cselekvő tapasztalatszerzés, kísérletezés, problémamegoldás kezdeményezése hogyan lehet- módszertan
- Felfedezhessen, tapasztaljon, megtalálja az összefüggéseket .ezt tanítani
- tudjanak kapcsolódni a tevékenységek témájához
- fenntarthatóságra nevelés ismeretei és attitűd
- Alapvető biológiai, környezetismereti tudás megléte. szenzitív játékok ismerete.
- Cselekvésbe ágyazott tanulás, csak a frontálisat tudják
- Projekt, minél több cselekvő tevékenységet biztosító témák kipróbálása, korszerű eszközök megismerése
- Biológiai ismeretek!!!! Nagyon hiányos!!! Természet megismerésének fontosságának kihangsúlyozása, módszertan, sok foglalkozás megtekintése
- Módszertani ismeretek bővítése
- jobban ismerje a hallgató a saját természeti és társadalmi környezetét
- Több fenntartható neveléssel kapcsolatos ismeret megszerzése.
- Ismerje és aktualizálja a környezeti nevelés témaköreit, azok tartalmát, összefüggéseit a helyi sajátosságokkal, aktualitásokkal,
- GYAKORLAT
- Hangsúlyos legyen az élményközeli alkalmak biztosítása, a tevékenykedtetés, a minél szélesebb körű megfigyelés, cselekedtetés, tapasztalás
- A közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségeinek megfigyelése, gyakorlása.
- Digitális lehetőségek kiaknázása, a különböző tevékenységi területek összekapcsolása, Zöld Óvoda és egyéb környezetvédő kezdeményezések megismerése.
- Az egyes tevékenységi területeket komplexen kellene értelmezni a hallgatóknak, és ez nehezen elfogadható számukra. Ismereteiket bővíteni szükséges, hogy a gyermekek számára érdekességeket és információkat tudjanak közvetíteni.
- Több gyakorlati ismeret. Gyakorlati idő növelésével.
- Erdei óvoda
- A fenntartható fejlődés lehetőségeinek bővítése.
- Az általános környezeti témák mellett a fenntarthatóságra nevelés beépítése a mindennapokba, ennek hangsúlyozása.
- Sok gyakorlati tapasztalatszerzés